

Sopot, dnia 28 listopada 2017 r.

Sygn.: 006664

ODPOWIEDŹ NA PYTANIE PRAWNE

Przedmiot odpowiedzi:

1. Pod jakim warunkiem bądź po upływie jakiego czasu, lekarz w trakcie specjalizacji może zacząć przyjmować pacjentów w poradni specjalistycznej, zarówno w ramach NFZ, jak i prywatnie?

Podstawy prawne:

1. Art. 2 ust. 1, art. 4, art. 5 ust. 1, art. 16 ea ust. 1 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry z dnia 5 grudnia 1996 r. (t. j. Dz.U.2017.125 ze zm.);
2. Art. 132 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U.2016.1793 ze zm.);
3. Art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. j. Dz.U.2016.1638 ze zm.);
4. § 6 ust. 1 i 4 załącznika Ogólne warunki umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (t.j. Dz.U.2016.1146);
5. Załącznik nr 1 Wykaz specjalizacji lekarskich i lekarsko-dentystycznych do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystry (t.j. Dz.U.2013.26);
6. Art. 10 Kodeksu Etyki Lekarskiej.

Klauzula prawna:

Lex Secure 24h Opieka Prawna

Komar-Komarowski Spółka komandytowa
Al. Niepodległości 723/6
81-853 Sopot

NIP: 5862017484
REGON: 191884226
KRS: 0000675528

biuro@opiekaprawna.pl
www.opiekaprawna.pl
www.lexsecure.pl

tel. 58 500 59 00
fax: 58 500 59 01
24h Infolinia Prawna
+48 501 538 539

Przygotowując niniejszą Odpowiedź na pytanie prawne przeanalizowano i polegano wyłącznie na informacjach otrzymanych od Zleceniodawcy. Nie badano, ani nie weryfikowano prawdziwości przedstawionego stanu faktycznego. Sporządzający niniejszą Odpowiedź na pytanie prawne zastrzega sobie prawo weryfikacji niniejszego opracowania w przypadku ujawnienia faktów nieznanych mu w momencie jego sporządzenia.

Niniejszą Odpowiedź na pytanie prawne wydaje się do wiadomości Zleceniodawcy wraz z prawem publikacji przez Zleceniodawcę. Odpowiedź na pytanie prawne dotyczy wyłącznie kwestii w niej określonych i nie może być interpretowana jako obejmująca, w tym przez domniemanie, inne, niewspomniane w niej kwestie.

W niniejszej Odpowiedzi na pytanie prawne zaprezentowano niezależną, subiektywną ocenę sporządzającego, dotyczącą prawnych aspektów przedmiotu analizy, w szczególności ocena prawna przedstawiona w Odpowiedzi nie daje gwarancji wyniku danej sprawy, w przypadku skierowania jej na drogę postępowania sądowego lub administracyjnego.

Stan prawny:

Analizując przedstawione zagadnienie należy przede wszystkim określić podstawę prawną i zakres wykonywania zawodu lekarza. Kwestia ta została uregulowana zarówno w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty (dalej jako u.z.l.), jak i ustawie o działalności leczniczej (dalej jako u.d.l.).

W myśl art. 2 ust. 1 pierwszej z przywołanych ustaw; wykonywanie zawodu lekarza polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych. Kwestia w/w kwalifikacji została rozwinięta w treści art. 5 ust. 1 omawianej ustawy, tj. Okręgowa Izba Lekarska przyznaje prawo wykonywania zawodu lekarza osobie, która:

- 1) jest obywatelem polskim lub obywatelem innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 2) posiada:
  - a) dyplom lekarza wydany przez polską szkołę wyższą potwierdzający ukończenie co najmniej sześcioletnich studiów na kierunku lekarskim, obejmujących co najmniej 5500 godzin dydaktycznych zajęć teoretycznych i praktycznych, w tym dwusemestralne praktyczne nauczanie w dziedzinach klinicznych na 6. roku studiów, lub dyplom lekarza dentysty wydany przez polską szkołę wyższą

- potwierdzający ukończenie co najmniej pięcioletnich studiów na kierunku lekarsko-dentystycznym, obejmujących co najmniej dwusemestralne praktyczne nauczanie na 5. roku studiów, lub
- b) dyplom lekarza wydany przez polską szkołę wyższą potwierdzający ukończenie studiów na kierunku lekarskim rozpoczętych przed dniem 1 października 2012 r. lub dyplom lekarza dentysty wydany przez polską szkołę wyższą potwierdzający ukończenie studiów na kierunku lekarsko-dentystycznym rozpoczętych przed dniem 1 października 2012 r., lub
  - c) dokument potwierdzający formalne kwalifikacje lekarza lub lekarza dentysty, spełniające minimalne wymogi kształcenia określone w przepisach prawa Unii Europejskiej, wydany przez inne niż Rzeczpospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej, wymieniony w wykazie, o którym mowa w art. 6b, i towarzyszące mu odpowiednie świadectwo wymienione w wykazie, o którym mowa w art. 6b, lub
  - d) dyplom lekarza lub lekarza dentysty wydany przez inne państwo niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, pod warunkiem, że dyplom został uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędny zgodnie z odrębnymi przepisami oraz że spełnia minimalne wymogi kształcenia określone w przepisach prawa Unii Europejskiej;
- 3) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
  - 4) posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu lekarza lub lekarza dentysty;
  - 5) wykazuje nienaganną postawę etyczną.

Należy nadmienić, że w/w przepisy zostały przywołane jedynie w celu wskazania podstawy prawnej, na której oparta została niniejsza odpowiedź.

Kolejno omówienia wymaga regulacja dotycząca rezydentury; w myśl art. 16ea ust. 1 u.z.l.; rezydenturę może odbywać wyłącznie lekarz nieposiadający I lub II stopnia specjalizacji lub tytułu specjalisty, a zatem lekarz posiadający pełne prawo wykonywania zawodu (tzn. który ukończył studia na kierunku lekarskim i odbył roczny staż podyplomowy), wykonujący pracę w określonej dziedzinie medycyny na podstawie umowy o pracę, zawartej z jednostką prowadzącą specjalizację na okres specjalizacji. Ponadto, omawiana ustawa nie ogranicza możliwości łączenia szkolenia specjalizacyjnego w ramach rezydentury z wykonywaniem zawodu lekarza w innym miejscu pracy.

Odnosząc, się natomiast do kwestii możliwości udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach umowy o udzielanie świadczeń zawartej przez poradnię z Narodowym Funduszem Zdrowia, wskazać należy, że zgodnie z art. 132 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, co do zasady podstawą udzielania świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia (dalej jako NFZ) jest umowa o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawarta pomiędzy świadczeniodawcą a NFZ. Dalej zgodnie z § 6 ust. 1 załącznika Ogólne warunki umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (dalej jako załącznik), świadczenia są udzielane osobiście przez osoby wykonujące zawody medyczne w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 u.d.l., zgodnie z harmonogramem. Natomiast, zgodnie z rzeczoną art. 2 ust. 1 pkt 2 u.d.l., osobą wykonującą zawód leczniczy jest osoba uprawniona na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny. Należy wyjaśnić, że lekarz nieposiadający specjalizacji, jakim jest lekarz rezydent, jest osobą wykonującą zawód leczniczy, więc zasadniczo jest on uprawniony do osobistego udzielania świadczeń zdrowotnych ramach umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych zawartej pomiędzy daną poradnią a NFZ.

Jednakże, abstrahując od kwestii ogólnej możliwości udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych przez lekarza nieposiadającego specjalizacji, należy wskazać, że zgodnie z regulacją zawartą w art. 4 u.z.l., lekarz ma obowiązek wykonywać zawód, zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, dostępnymi mu metodami i środkami zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób, zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz z należytą starannością. Natomiast zgodnie z art. 10 Kodeksu Etyki Lekarskiej:

1. Lekarz nie powinien wykraczać poza swoje umiejętności zawodowe przy wykonywaniu czynności diagnostycznych, zapobiegawczych, leczniczych i orzeczniczych.
2. Jeżeli zakres tych czynności przewyższa umiejętności lekarza, wówczas winien się zwrócić do bardziej kompetentnego kolegi. Nie dotyczy to nagłych wypadków i ciężkich zachorowań, gdy zwłoka może zagrażać zdrowiu lub życiu chorego.

W świetle powyższego należy wskazać, że lekarz nieposiadający specjalizacji powinien powstrzymać się od udzielania świadczeń zdrowotnych, których wykonywanie wykracza poza jego umiejętności oraz nabytą wiedzę. Koniecznym zatem w takim przypadku jest

rozważenie, czy zakres świadczonych przez przychodnie świadczeń zdrowotnych nie będzie wykraczał poza wiedzę lekarza nieposiadającego specjalizacji.

Ponadto należy wskazać, iż zgodnie z § 6 ust. 4 załącznika osoby osobiście udzielające świadczeń finansowanych ze środków publicznych, w czasie wyznaczonym do udzielania świadczeń nie mogą jednocześnie udzielać świadczeń w innym:

- 1) podmiocie wykonującym działalność leczniczą lub
- 2) przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego, lub
- 3) podmiocie realizującym czynności z zakresu zaopatrzenia w środki pomocnicze i wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi
- jeżeli umowa nie stanowi inaczej.

W związku z powyższym należy wskazać, że czas udzielania świadczeń przez lekarza rezydenta w ramach umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych nie może pokrywać się z jego czasem pracy jako lekarza odbywającego szkolenie specjalizacyjne w ramach rezydentury.

Wnioski:

Podsumowując, lekarz w trakcie specjalizacji co do zasady może odbywać szkolenie specjalizacyjne oraz pracować w poradni. Jednakże czas udzielania świadczeń w ramach umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych nie może pokrywać się z czasem pracy jako lekarza odbywającego szkolenie specjalizacyjne w ramach. Należy podkreślić, iż przepisy prawa nie stanowią wprost, od jakiego momentu lekarz rezydent może rozpocząć pracę w poradni specjalistycznej – każdorazowo należy ocenić, czy wykonywanie konkretnych czynności przez lekarza wymaga posiadania specjalizacji w danej dziedzinie medycyny. Dla precyzyjnego stwierdzenia należy skonfrontować je z przepisami regulującymi specjalizacje medyczne. Katalog specjalizacji został zawarty w załączniku nr 1 Wykaz specjalizacji lekarskich i lekarsko-dentystycznych do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów.

Lekarz nieposiadający specjalizacji, jakim jest lekarz rezydent, jest uprawniony do osobistego udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych zawartej pomiędzy daną przychodnią a Narodowym Funduszem Zdrowia. Jednakże lekarz nieposiadający specjalizacji powinien powstrzymać się od udzielania świadczeń zdrowotnych, których wykonywanie wykracza poza jego umiejętności oraz nabytą wiedzę.

W przypadku chęci skorzystania z pomocy radców prawnych i adwokatów z Kancelarii Lex Secure w ramach Ogólnopolskiej Sieci Opieki Prawnej - należy skontaktować się bezpośrednio z 24h Infolinią prawną pod numerem telefonu +48 501 538 539.

Z poważaniem,

RADCA PRAWNY
Marek Imiołczyk
Marek Imiołczyk

Lex Secure 24h Opieka Prawna

Komar-Komarowski Spółka komandytowa
Al. Niepodległości 723/6
81-853 Sopot

NIP: 5862017484
REGON: 191884226
KRS: 0000675528

biuro@opiekaprawna.pl
www.opiekaprawna.pl
www.lexsecure.pl

tel. 58 500 59 00
fax: 58 500 59 01
24h Infolinia Prawna
+48 501 538 539